

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΦΥΣΗ *της* ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Geoffrey Parrinder, Διδάκτορας Φιλοσοφίας
Επίτιμος Καθηγητής
Συγκριτικής Μελέτης των Θρησκειών
Πανεπιστήμιο του Λονδίνου
Αγγλία
1977

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΦΥΣΗ της ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Jeffrey Parrinder, Διδάκτορας Φιλοσοφίας
Επίτιμος Καθηγητής
Συγκριτικής Μελέτης των Θρησκειών
Πανεπιστήμιο του Λονδίνου
Αγγλία

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΗΣ ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I.	Εισαγωγή	1
II.	Η Πλευρά του Θεού στην Πίστη της Σαηεντολογίας	2
III.	Οι Τελετές και το Νόημά Τους	3
IV.	Η Θρησκευτική Φύση των Πεποιθήσεων της Σαηεντολογίας	4
V.	Συμπέρασμα	5

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΦΥΣΗ της ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Jeoffrey Parrinder, Διδάκτορας Φιλοσοφίας
Επίτιμος Καθηγητής
Συγκριτικής Μελέτης των Θρησκειών
Πανεπιστήμιο του Λονδίνου
Αγγλία
1977

I. Εισαγωγή

Πρέπει να γίνει σαφές ότι δεν είμαι Σαηεντολόγος. Αντιθέτως, είμαι χειροτονημένος Μεθοδιστής Ιερέας για πάνω από 40 χρόνια.¹ Δεν έχω στοιχεία για τις πεποιθήσεις και τις πρακτικές της Σαηεντολογίας και ίσως να είμαι επικριτικός για κάποιες απ' αυτές. Ανησυχώ, όμως, για τη θρησκευτική ελευθερία, η οποία είναι απαραίτητη σε μια δημοκρατική κοινωνία.

Το 1971 με προσέγγισαν εκπρόσωποι της Σαηεντολογίας, αφού το ενδιαφέρον μου για το νόημα της θρησκείας ήταν γνωστό από τα γραπτά μου και τη θέση μου ως καθηγητή της Συγκριτικής Μελέτης των Θρησκειών στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου. Εξέτασα τη βιβλιογραφία που μου έστειλαν και σκέφτηκα ότι καλά θα ήταν να πάρω από πρώτο χέρι πληροφορίες συναντώντας τους εκπροσώπους της Σαηεντολογίας αρκετές φορές και επισκεπτόμενος την έδρα τους στη Βρετανία.

Η Έπαυλη Σαιντ Χιλ, στο Ανατολικό Γκρίνστεντ, είναι ένα παλιό διευρυμένο κτήριο με ικανοποιητική αλλά όχι πολύ μεγάλη έκταση. Η επίσκεψή μου είχε κανονιστεί, αλλά, όπως συμβαίνει συχνά, έφτασα μισή ώρα νωρίτερα και ήμουν σε θέση να περιπλανηθώ μόνος μου για λίγη ώρα. Από φήμες για τους Σαηεντολόγους, είχα μισοφανταστεί ότι θα υπήρχε ένας φύλακας

1. Ο Καθηγητής Πάρριντερ έγραψε αυτή την εργασία το 1977.

στην είσοδο ή ακόμα και σκυλιά φρουράς, αλλά τα πάντα ήταν ανοιχτά και οδήγησα απαρατήρητος στο πάρκινγκ. Στη συνέχεια μπήκα σε κτήρια όπου εργάζονταν μαθητές, είδα αίθουσες διδασκαλίας ανοιχτές και τελικά εισήλθα στο παρεκκλήσι που ήταν ναός όπως πολλοί άλλοι.

Εικόνες του Λ. Ρον Χάμπαρντ ήταν τοποθετημένες σε πολλά σημεία και τα κείμενα στους τοίχους σχεδόν υποδείκνυαν την παρουσία του, όπως το «μη βιάζεστε, μπορεί να πέσετε πάνω στον Ρον!». Όταν η χορωδία μπήκε στο παρεκκλήσι, ακούστηκαν μερικά εντυπωσιακά λόγια στην τελετή: «Αυτός ο άνθρωπος μόνος, έκανε τον δρόμο γνωστό». Εκεί ακούγεται η φωνή του θρησκευτικού δογματισμού. Μπορεί να υποθέσει κανείς ότι, όπως ο Βούδας, έτσι και ο Λ. Ρον Χάμπαρντ θα είχε επενδυθεί με υπερφυσική εξουσία και επιπλέον θα είχε γίνει μια θεότητα, στην πράξη, αν όχι στη θεωρία. Αλλά υπάρχουν άλλα άρθρα της πίστης που έρχονται σε αντίθεση με αυτή την τάση. Οι προσφερόμενες υπηρεσίες το κυριακάτικο αυτό απόγευμα ήταν φίσκα με ανθρώπους όλων των ηλικιών, που ήταν χαρούμενοι και επικοινωνιακοί. Ο κ. Άσγουορθ, ο υπεύθυνος στον κλάδο της Δικαιοσύνης, διευκρίνισε ότι «ο θρησκευτικός λειτουργός έρχεται σε επαφή με τους ανθρώπους και τους καλωσορίζει», αλλά αυτό είναι σύνηθες στις εκκλησίες των διαφόρων δογμάτων. Ο λειτουργός φορούσε έναν γιακά κληρικού και ένα είδος σταυρού ή κάτι παρόμοιο, αλλά αυτά αποτελούν στολίδια της θρησκείας, όχι την ουσία. Ακούστηκαν ύμνοι, κατόπιν μια στιγμή ησυχίας η οποία περιελάμβανε μια προσευχή και ένα κήρυγμα που ανέφερε τον Θεό αρκετές φορές.

II. Η Πλευρά του Θεού στην Πίστη της Σαηεντολογίας

Η πλευρά του Θεού στις πεποιθήσεις της Σαηεντολογίας δε φαίνεται να κατέχει δεσπόζουσα θέση, όπως στον Χριστιανισμό, τον Ιουδαϊσμό και το Ισλάμ, αλλά είναι σαφώς παρούσα. Στο βιβλίο *Η Θρησκεία της Σαηεντολογίας*, το κεφάλαιο για τη Θεωρία και την Πρακτική ορίζει ως αποστολή της «να βοηθήσει το άτομο να αποκτήσει επίγνωση του εαυτού του ως αθάνατον και να βοηθήσει τον εαυτό του να επιτύχει και να αποκτήσει τις βασικές αλήθειες σχετικά με τον εαυτό του, τη σχέση του με τους άλλους ...και το Υπέρτατο Ον». Εδώ και στο έντυπο των Συνηθισμένων Υπηρεσιών αναφέρεται ότι «θέλουμε να εξαλείψουμε την αμαρτία, έτσι ώστε να μπορεί κανείς να είναι αρκετά καλός ώστε να αναγνωρίσει τον Θεό» και ότι «ο Άνθρωπος είναι η καλύτερη απόδειξη ότι ο Θεός είναι ο Θεός που βρίσκει μέσα στον εαυτό του». Ομολογουμένως η διδασκαλία για τον Θεό μέσα μας, καθώς και η μετενσάρκωση, συνδέουν τη Σαηεντολογία με Ανατολικές και Ινδικές μορφές της θρησκευτικής σκέψης. Έτσι, δηλώνεται ο στόχος της «ατομικής σωτηρίας σε αρμονία με τις άλλες μορφές ζωής, με το φυσικό σύμπαν, και, σε τελική ανάλυση, με το Υπέρτατο Ον. Σε αυτή την Ανατολική παράδοση είναι που βρίσκουμε το υπόβαθρο της Σαηεντολογίας».

Ο Θεός περιγράφεται ως το Όγδοο Δυναμικό, το υψηλότερο επίπεδο της πραγματικότητας που αποκτά κανείς όταν το Έβδομο Δυναμικό, το πνευματικό σύμπαν, προσεγγίζεται «στην ολότητά του». Ο Θεός και το πνευματικό σύμπαν «καταγράφονται επίσης ως θήτα σύμπαν», και το θήτα ή ο θήταν περιγράφεται ως «πνεύμα» και ως «το ίδιο το άτομο». Υπάρχει μια συνεχής επιμονή για τον άνθρωπο ως πνευματική οντότητα και απόρριψη της υλιστικής εξήγησης της προέλευσής του. Ο Άνθρωπος είναι αθάνατος, έχει ζήσει αμέτρητες ζωές και μπορεί να ανέβει στον Θεό. Αυτό είναι ομολογουμένως παρόμοιο με κάποιες ινδικές θρησκευτικές πεποιθήσεις και αποτελεί σημαντικό στοιχείο στην αξίωση της Σαηεντολογίας να είναι θρησκεία.

III. Οι Τελειές και το Νόημά Τους

Μια γαμήλια τελετή, η οποία μπορεί να θεωρείται γενικά ως θρησκευτική τελετή και διεξάγεται σε εκκλησία, ως επί το πλείστον δεν είναι θρησκευτική. Είναι ένα κοσμικό συμβόλαιο μεταξύ δύο ενδιαφερόμενων μερών και ενώπιον δύο μαρτύρων. Η πρώτη εκκλησία το κατάλαβε αυτό και ακολούθησε την πρακτική του κράτους για πολλούς αιώνες, αν και συχνά και με τις ευλογίες μιας εκκλησίας αργότερα. Μόνο μετά τη Σύνοδο του Τρέντο (μετά τη Μεταρρύθμιση) αποφασίσαμε ότι ο χριστιανικός γάμος πρέπει να εκτελείται σε μια εκκλησία και από έναν ιερέα. Οι σύγχρονοι προτεστάντες και οι ιεραπόστολοι που προσπάθησαν να επιβάλουν τον εκκλησιαστικό γάμο στους προσηλυτισμένους, ακολουθούν τα διατάγματα του Τρέντο. Ακόμη κι αν ο γάμος θεωρείται ένα θρησκευτικό μυστήριο, ένας ιερέας και μια εκκλησία δεν είναι απαραίτητοι για την εγκυρότητά του στη χριστιανική θεολογία. Οι μετέχοντες του θρησκευτικού μυστηρίου είναι ο σύζυγος και η σύζυγος, τους οποίους ο λειτουργός τους βάζει να ορκιστούν ο ένας στον άλλο, και αυτό μπορεί να γίνει με θρησκευτική ευλάβεια οπουδήποτε αλλού.

Πολλές χώρες που έχουν χριστιανική παράδοση ακόμη επιμένουν σε γαμήλιες τελετές που διεξάγονται από μια μη θρησκευτική εξουσία, έναν γραμματέα, δικαστή ή δήμαρχο. Ακόμη και εκεί όπου υπάρχει μια εκκλησία, οι γάμοι μπορεί να τελεστούν σε άλλα παρεκκλήσια ή από έναν γραμματέα. Δεν είναι επομένως ο γάμος ως υπηρεσία της Σαηεντολογίας αυτό που πρέπει να εξετάσουμε για απόδειξη θρησκευτικής πίστης και πρακτικής.

Οι δύο πιο σημαντικές υπηρεσίες είναι η βάφτιση ή η ονοματοδοσία των παιδιών και η ταφή των νεκρών. Πεποιθήσεις που συνδέονται με αυτά τα δύο πάνε βαθιά μέσα στη φύση μας και στην ιστορία, και διαμορφώνουν τα πιο κοινά μυστήρια της ανθρωπότητας. Η Σαηεντολογία πιστεύει στον *θήταν*, τη δική της λέξη για την αθάνατη ψυχή, η οποία προέρχεται από το όγδοο γράμμα του ελληνικού αλφαβήτου, το *θήτα*, και ίσως δεδομένου του συμβολικού του

ωοειδούς σχήματος. Η συγκεκριμένη υπηρεσία λέει ότι «ο βασικός σκοπός μιας τελετής ονοματοδοσίας είναι να βοηθήσει τον θήταν να προσανατολιστεί. Έχει αναλάβει πρόσφατα το νέο του σώμα». Έτσι, ο θήταν συστήνεται στο σώμα του, τους γονείς του και τους νονούς. Σαφώς υπάρχει εδώ μια πνευματική και όχι υλιστική τελετή.

Παρομοίως, η νεκρώσιμη τελετή της Σαηεντολογίας έχει πνευματικές αξιώσεις. Η ψυχή βοηθιέται σε μια μελλοντική ζωή: «Πήγαινε τώρα, αγαπητέ (όνομα νεκρού) και ζήσε μια φορά ακόμα, σε πιο ευτυχισμένους καιρούς και μέρη». Η πίστη σε κάποιου είδους πνευματική φύση του ανθρώπου, που επιβιώνει του θανάτου, είναι ίσως η παλαιότερη και πιο διαδεδομένη θρησκευτική πίστη της ανθρωπότητας. Ίσως να μην υπάρχει φυλή ή άνθρωπος που δεν έχει διατηρήσει ένα είδος πίστης στη ζωή μετά τον θάνατο και η παρουσία αυτής της πίστης είναι μια πολύ σαφής ένδειξη θρησκείας.

Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι (όχι οι σύγχρονοι, οι οποίοι είναι Μουσουλμάνοι) πίστευαν σε ψυχές και θεούς, και αυτό ήταν θρησκεία, όπως και οι Βουδιστές για τους οποίους στ' αλήθεια λέγεται ότι δεν πίστευαν σε τίποτε, τουλάχιστον με τη δυτική έννοια. Αλλά και οι μεν και οι δε είχαν θρησκευτικά τελετουργικά, κάτι που και η Σαηεντολογία συνειδητά έχει.

IV. Η Θρησκευτική Φύση των πεποιθήσεων της Σαηεντολογίας

Αν η Σαηεντολογία συγκριθεί με τις κοσμικές οργανώσεις, γίνεται άμεσα σαφές η θρησκευτική φύση κάποιων πεποιθήσεών της, ακόμα κι αν δεν έχει αναπτυχθεί μια πολύπλοκη θεολογία. Είναι πολύ διαφορετική από πολιτικές οργανώσεις που δεν έχουν κανένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την αθάνατη ψυχή. Παρομοίως, διαφέρει από κοινωνικές λέσχες, όπως το Oddfellows ή Η Τάξη Ενωμένων Πιστών των Αγγλοσαξόνων. Μοιάζει περισσότερο με τον Τεκτονισμό, ο οποίος πιστεύει στον Θεό, στον θεϊκό Αρχιτέκτονα και στα πνευματικά όντα. Αλλά οι Τέκτονες έχουν δηλώσει συχνά ότι η οργάνωσή τους δεν είναι θρησκεία. Σε μεγάλο μέρος της Ευρώπης, τουλάχιστον μέχρι πρόσφατα, ο Τεκτονισμός ήταν έντονα αντικληρικός, ένα είδος αντιθρησκευτικής θρησκείας. Αλλά στη Μεγάλη Βρετανία και τις Ηνωμένες Πολιτείες οι Τέκτονες έχουν συχνά επίσης υπάρξει μέλη εκκλησιών και έχουν προσπαθήσει να δείξουν ότι δεν ακολουθούν μια αντίπαλη θρησκεία αλλά μάλλον έναν κώδικα ηθών και ότι είναι πιστοί αληθινών θρησκειών.

Περαιτέρω σύντομη αναφορά μπορεί να γίνει για αρχαία και σύγχρονα θρησκευτικά κινήματα. Οι Ζαϊνιστές της Ινδίας πιστεύουν σε πολλές ψυχές αλλά όχι στον Θεό, παρ' όλα αυτά υπολογίζονται ως θρησκεία. Οι Βουδιστές δεν πιστεύουν ούτε σε έναν υπέρτατο Θεό, ούτε

σε περιγράψιμη ψυχή, αν και υπάρχουν διαφορές μεταξύ θεωρίας και πράξης, όμως είναι μια από τις μεγαλύτερες και ιεραποστολικές θρησκείες. Πολλοί Ινδουιστές στοχαστές της Βεντάτα είναι μη διιδιστές, πιστεύοντας ότι το ανθρώπινο και το θεϊκό στοιχείο είναι ένα, αφού η ψυχή του ατόμου *είναι* η οικουμενική ψυχή. Αυτό δεν είναι ο Θεός, με τη χριστιανική ή τη δυτική τυπική έννοια, όμως ο Ινδουισμός είναι μια μεγάλη θρησκεία. Στη σύγχρονη εποχή η Ινδική Νεο-βεντάτα ασκεί μεγάλη επιρροή στην Ευρώπη και την Αμερική καθώς οι διδασκαλίες της διαφέρουν τόσο από το άκαμπτο δόγμα της πιο δυτικής θρησκείας, καθώς επίσης και από τον υλισμό της σύγχρονης επιστήμης.

Η Σαηεντολογία φαίνεται να έχει υιοθετήσει καθ' όλη την έκταση και ως βασικό δόγμα μια πνευματική στάση απέναντι στη ζωή. Ο Ιδρυτής και οι Σκοποί διακηρύσσουν ότι ο σκοπός είναι να ελευθερώσει τον άνθρωπο από τη δουλεία που «προσπάθησε να τον υποβαθμίσει σε σύνολο κυττάρων, εγκεφάλου και σώματος, ένα «επιστημονικό» ψέμα που έχει προκαλέσει ανυπολόγιστη ζημιά στον άνθρωπο και το οποίο, αν δε διορθωθεί, θα έχει τελικά ως αποτέλεσμα την πλήρη εκμηδένιση».

Και επίσης, «ότι ο άνθρωπος είναι κυρίως πνεύμα, αθάνατος και βασικά άφθαρτος».

V. Συμπέρασμα

Η Θεωρία και η Πρακτική της *Θρησκείας της Σαηεντολογίας* αρχίζει με μια σύντομη διαβεβαίωση της πνευματικής της φύσης και στη συνέχεια προχωρεί εξετάζοντας το υπόβαθρο του κινήματος, με ειδικά κεφάλαια σχετικά με τον Ινδουισμό και τον Βουδισμό. Προφανώς ο Ιδρυτής και οι κατοπινοί συντελεστές έχουν επηρεαστεί από την ανάλυση αυτών των ασιατικών θρησκειών, και μέσα σ' αυτές αντανακλούν δημοφιλείς τάσεις της σύγχρονης σκέψης. Η επιρροή της Ασίας, ιδιαίτερα των Ινδών, είναι για πάνω από έναν αιώνα, κι έτσι οι ιδέες τους είναι ισχυρές στην Ευρώπη και την Αμερική, πράγμα που μάλλον επηρεάζει την κατανόηση της θρησκείας. Η θρησκεία ασχολείται με την πνευματική φύση του ανθρώπου και με το αντικείμενο της λατρείας του, είτε αυτό είναι ο Θεός, είτε το απόλυτο, είτε ο Βούδας. Καθώς η Σαηεντολογία αναπτύσσεται, μπορεί να τονίζει περισσότερο την πλευρά του Υπέρτατου Όντος, όχι μόνο ως στόχο αλλά ως πηγή και ζωτική δύναμη όλης της ανθρώπινης προσπάθειας. Ήδη, η διαπεραστική διδασκαλία της πνευματικής φύσης του ανθρώπου και της άφθαρτης εσωτερικής του ουσίας είναι σε συμφωνία με μερικές από τις μεγαλύτερες θρησκείες του κόσμου.

Geoffrey Parrinder

Όταν έγραψε το «Η θρησκευτική φύση της Σαχεντολογίας», ο Geoffrey Parrinder ήταν Καθηγητής της Συγκριτικής Μελέτης των Θρησκειών στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου. Τώρα είναι Επίτιμος Καθηγητής της Συγκριτικής Μελέτης των Θρησκειών. Είναι επίσης μέλος του Kings College, στο Λονδίνο, και Μεθοδιστής ιερέας για 60 χρόνια. Είναι συγγραφέας περισσότερων από 40 βιβλίων σχετικά με τις θρησκείες του κόσμου με μεταφράσεις σε 12 γλώσσες. Έχει επιμεληθεί μια εγκυκλοπαίδεια και λεξικό για τις θρησκείες του κόσμου.

